

ΜΕΓΑΛΟΙ ΡΕΜΠΕΤΕΣ

Ανέστης Αθανασίου

Ο **Ανέστης Αθανασίου** (1912 - 1984) ήταν Έλληνας τραγουδιστής και παίκτης του **μπουζουκιού** του ρεμπέτικου. Αναφέρεται πολλές φορές και ως Ανέστος Αθανασίου. Γεννήθηκε στην **Κωνσταντινούπολη** στις **15 Μαρτίου** του 1912^[1]. Συνόδεε για πολλά χρόνια ,σαν δεύτερο μπουζούκι, τον **Βασίλη Τσιτσάνη** στην ορχήστρα του. Ήταν γύφτος που τίμησε τη ράτσα του. Κατοικούσε στη Ανάσταση, κοντά στη **Δραπετσώνα**, πάντοτε κυκλοφορούσε με περιποιημένα κουστούμια, ήταν λιγομίλητος και σοβαρός. Στα τέλη της δεκαετίας του ' 50 ανήκε στην ορχήστρα του **Καζαντζίδη**^[2]. Έχασε έναν γιο του σε δυστύχημα με μηχανάκι, γύρω στο '60-'70^[εκκρεμή παραπομπή]. Πέθανε σε ηλικία 72 ετών στις **30 Μαΐου** του 1984^[3].

Ρίτα Αμπατζή

Η **Ρίτα Αμπατζή** γεννήθηκε στη **Σμύρνη** το 1914. Ήταν αδελφή της Σοφίας Καρύβαλη η οποία για να κάνει καριέρα άλλαξε επώνυμο. Με τον ερχομό της στην Ελλάδα διέμενε σ' ένα μικρή οικία στη Κοκκινιά, σημερινή **Νίκαια Αττικής**. Ξεκίνησε την καριέρα της στο τραγούδι στα πρώτα χρόνια του '30. Τραγουδούσε **ρεμπέτικα**, **σμουρνέικα**, και **δημοτικά τραγούδια** δεσπάζοντας στους δίσκους των 78 στροφών στα χρόνια 1930-1940.

Συνεργάστηκε με τους σπουδαιότερους συνθέτες όπως τους **Παναγιώτη Τούντα**, **Βαγγέλη Παπαζογλου**, **Κ. Σκαρβέλη**, **Ιακ. Μοντανάρη**, **Σπύρο Περισιτέρη**, **Δημήτριο Σέμση**, Ι. Ογδοντάκη μέχρι τους **Μάρκο Βαμβακάρη**, και **Βασίλη Τσιτσάνη**. Μετά τον πόλεμο δεν τραγούδησε ξανά σε δίσκους. Πέθανε στις **17 Ιουνίου** του 1969 στο **Αιγάλεω**.

Μάρκος Βαμβακάρης

Βιογραφία

Γεννήθηκε στις **10 Μαΐου** του **1905** στον συνοικισμό Σκαλί της Άνω Χώρας της **Σύρου** από οικογένεια **Καθολικών**. Οι γονείς του ήταν φτωχοί αγρότες και ήταν ο πρωτότοκος από έξι αδέρφια. Ο παππούς του έγραφε τραγούδια και ο πατέρας του έπαιζε **πίπιτζα** ενώ πολλές φορές από μικρή ηλικία τον συνόδεε ο μικρός Μάρκος παίζοντας νταούλι σε διάφορα πανηγύρια. Για το δόγμα του απέκτησε αργότερα και το παρατσούκλι «Φράγκος».

Σε ηλικία 12 ετών ο Βαμβακάρης έφυγε από τη Σύρο, αφού έριξε άθελά του ένα βράχο πάνω στη σκεπή ενός σπιτιού και πήγε στον **Πειραιά**, όπου αργότερα τον ακολούθησε και η οικογένεια του. Εκεί ασχολήθηκε με διάφορα επαγγέλματα όπως λιμενεργάτης (φορτοεκφορτωτής, εργάτης **γαιανθράκων**, στα λεγόμενα καρβουνιάρικα), λούστρος, εφημεριδοπωλής, εργάτης σε κλωστήρια, και περίπου το 1925 ως εκδορέας στα δημοτικά σφαγεία. Εκείνη την εποχή ο Μάρκος Βαμβακάρης ερωτεύτηκε τρελλά και παντρεύτηκε μια κοπέλα αμφιβόλου ηθικής που την έλεγαν Ζιγκοάλα που ήταν πόρνη στο επάγγελμα. Τότε έμαθε **μπουζούκι** και άρχισε να γράφει τραγούδια, εντυπωσιάζοντας με την ταχύτητα που έμαθε το όργανο αυτό και με την ικανότητά του, την ευρηματική πεινιά του, τη δεξιότηχιά του και την καταπληκτική στιχογραφία του.

Συμμετείχε μαζί με το **Γιώργο Μπάτη**, το **Στράτο Πανιουμτζή** και τον **Ανέστη Δελιά** στο πρωτοποριακό για την εποχή μουσικό σχήμα που ονομάστηκε «Η Τετράς η ξακουστή του Πειραιώς». Το 1933 με την πειστική παρότρυνση του **Σπύρου Περισιτέρη** ο Μάρκος Βαμβακάρης κυκλοφόρησε την πρώτη ηχογράφηση με μπουζούκι στην Ελλάδα, το «Καραντουζένη» («Να 'ρχόσουνα ρε μάγκα μου») ερμηνευοντάς το ο ίδιος παρ' όλο που είχε σοβαρές επιφυλάξεις για την ποιότητα της φωνής του. Η περίοδος λίγο πριν το **Β' Παγκόσμιο Πόλεμο** είναι ίσως η παραγωγικότερή του. Μεταξύ άλλων το 1935 γράφει και ηχογραφεί τη «Φραγκοσυριανή», το γνωστότερο ίσως τραγούδι του, το οποίο όμως έγινε επιτυχία 25 χρόνια αργότερα με τη φωνή του **Γρηγόρη Μπιθικώση**. Ο ίδιος αφηγείται για τη δημιουργία του τραγουδιού:

"Όλος ο κόσμος της Σύρου μ' αγαπούσε πολύ, διότι κι εγώ ήμουν Συριανός και το είχαν καμάρι οι Συριανοί. Κάθε καλοκαιράκι με περιμεναν να πάω στη Σύρα να παίξω και να γλεντήσκει όλη η Σύρα μαζί μου. Το 1935 πήρα μαζί μου τον **Μπάτη**, τον αδερφό μου τον μικρό και τον πιανίστα Ροβερτάκη και πήγα για πρώτη φορά στη Σύρο, σχεδόν είκοσι χρόνια αφ' ότου έφυγα από το νησί. Πρωτόπαιξα, λοιπόν, σ' ένα μαγαζί στην παραλία, μαζεύτηκε όλος ο κόσμος. Κάθε βράδυ γέμιζε ο κόσμος το μαγαζί κι έκατσα περίπου δύο μήνες. Εγώ, όταν έπαιζα και τραγουδούσα, κοιτάζα πάντα κάτω, αδύνατο να κοιτάξω τον κόσμο, τα έχανα. Εκεί όμως που έπαιζα, σηκώνω μια στιγμή το κεφάλι και βλέπω μια ωραία κοπέλα.

Τα μάτια της ήταν μαύρα. Δεν ξανασήκωσα το κεφάλι, μόνο το βράδυ την σκεφτόμουν, την σκεφτόμουν..... Πήρα, λοιπόν, μολύβι κι έγγραφα πρόχειρα:

Μία φούντωση, μια φλόγα
έχω μέσα στην καρδιά
Λες και μάγια μου'χεις κάνει
Φραγκοσυριανή γλυκιά...

Ούτε και ξέρω πως την λέγανε ούτε κι εκείνη ξέρει πως γι' αυτήν μιλάει το τραγούδι. Όταν γύρισα στον Πειραιά, έγγραψα τη Φραγκοσυριανή."

Ο Μάρκος Βαμβακάρης αποδείχτηκε ατυχέστατος στο γάμο του με τη Ζιγκοάλα. Τον απατούσε ακόμη και με τον καλύτερό του φίλο, αλλά εκείνος εξακολουθούσε να την αγαπάει. Αυτό έγινε αιτία να ξεσπάσει άγριος καυγάς μεταξύ αυτού και του μεγάλου του αδελφού. Το διαζύγιο δεν άργησε να εκδοθεί.

Όμως και μετά το διαζύγιο η "κυρία" εξακολουθούσε να έχει οικονομικές απαιτήσεις. Αυτό ο Μάρκος Βαμβακάρης το αντιμετώπισε εξ ίσου προκλητικά ως εξής: Έγραφε τα τραγούδια του ακόμα και αυτοβιογραφικά που τον φωτογράφιζαν ως δημιουργό τους (π.χ. ο Πολυτεχνίτης) σε ονόματα όπως του Περιστέρα και του Μάτσα καθώς και σε ψευδώνυμα ανύπαρκτων προσώπων (φυσικά εισπράττοντας ο ίδιος τα πνευματικά δικαιώματα). Με αυτόν τον τρόπο κατάφερε να μειώσει στο ελάχιστο το προσωπικό τεκμαρτό του (όχι το πραγματικό) εισόδημα και η "κυρία" να μην του πάρει τίποτα. Για αυτήν την ιστορία ο Μάρκος έγραψε το αυτοβιογραφικό του τραγούδι «Το διαζύγιο»

Το 1937 συμβιβάζεται με τη λογοκρισία του καθεστώτος Μεταξά και προσαρμόζει τους στίχους του. Ήταν τόσο πολύ δημοφιλής που στη μια από τις τρεις φορές που επισκέφτηκε τη Θεσσαλονίκη και έδωσε συναυλία μαζεύτηκε για να τον ακούσει 50.000 κόσμος, στην πλατεία του Λευκού Πύργου. Γι αυτό γράφει το τραγούδι "Το 1912" στο οποίο υμνεί τη Θεσσαλονίκη ενώ παραδόξως ως τότε δεν είχε κάνει ούτε μια αναφορά σε κάποιο τραγούδι του για τον Πειραιά, την πόλη που ζούσε και δημιουργούσε. Κατά τη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού πολέμου ερμηνεύει τραγούδια δικά του και του Σπύρου Περιστέρα με στίχους προσαρμοσμένους στο δοξασμένο ελληνοϊταλικό έπος (Γεια σας φανταράκια μας, Το όνειρο του Μπενίτο κ.α.)

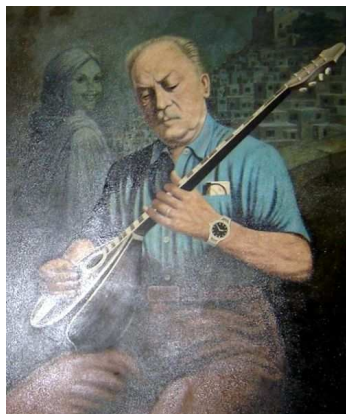
Κατά τη διάρκεια των δύσκολων ετών της γερμανικής κατοχής πέθαναν οι μεγάλοι (και ασυμβίβαστοι) στηλοβάτες της ελληνικής ρεμπέτικης μουσικής [Παναγιώτης Τούντας](#), [Κώστας Σκαρβέλης](#), [Γιοβάν Τσαούς](#), [Βαγγέλης Παπάζογλου](#) ο στενός συνεργάτης του [Ανέστης Δελιάς](#) και ο ερμηνευτής με τη συγκλονιστική φωνή [Γιώργος Κάβουρας](#) για τον οποίο ο Μάρκος Βαμβακάρης συνέθεσε το ομώνυμο τραγούδι. Ο Μάρκος Βαμβακάρης καταφέρνει και επιβιώνει. Το 1942 παντρεύτηκε για δεύτερη φορά την Ευαγγελία με την οποία απέκτησε 5 παιδιά εκ των οποίων 2 πέθαναν και από τ' άλλα τρία τον Βασίλη, τον Στέλιο και τον Δομένικο οι δύο τελευταίοι έγιναν γνωστοί μουσικοί.

Όμως ο θάνατος των παραπάνω μουσικών δεν έμελλε να αφήσει ανεπηρέαστη την πορεία του Μάρκου Βαμβακάρη. Έτσι μετά την απελευθέρωση και κατά την περίοδο 1948-1959 περνάει δύσκολες ώρες, καθώς η ελληνική μουσική βιομηχανία, τα ηνία της οποίας περνάνε σε χέρια ανθρώπων που ο Μάρκος Βαμβακάρης είχε βοηθήσει να αναδειχθούν φέρεται αχάριστα στον πρωτοπόρο του μπουζουκιού που θεωρείται «ξεπερασμένος». Οι κατευθύνοντες την κοινή γνώμη με πρωτοστάτες τον Απόστολο Καλδάρα, το Στέλιο Χρυσίνη και άλλους ήθελαν να δώσουν στο Ελληνικό Τραγούδι το Ινδικό Στυλ κάτι τελείως ξένο με το στυλ του Μάρκου Βαμβακάρη. Οι δισκογραφικές εταιρίες παύουν να τον καλούν για ηχογραφήσεις και τα μεγάλα νυχτερινά κέντρα του αρνούνται τη συνεργασία. Περνάει σοβαρές περιπέτειες με την υγεία του (παραμορφωτική αρθρίτιδα στα δάχτυλα κάτι που τον δυσκολεύει να παίζει το μπουζούκι) και την οικονομική του κατάσταση (έφτασε στα όρια της οικονομικής εξαθλίωσης) ενώ [αφορίζεται](#) από την [Καθολική Εκκλησία](#) γιατί παντρεύτηκε δεύτερη φορά (με ορθόδοξο γάμο) (ο αφορισμός ήρθε το 1966). Ο Μάρκος Βαμβακάρης ξανακαταφέρνει και επιβιώνει αλλά και αποκαθιστά το πρόβλημα υγείας με ιαματικά λουτρά στην [Καρία](#). Το 1954 (ξεχασμένος από τους περισσότερους) επισκέφτηκε τη Σύρο όπου έμεινε για ένα έτος και γνωρίζει την αποθέωση από τον κόσμο της Σύρου που δεν τον ξεχνά. Παίζει και τραγουδάει στην Ταβέρνα του Λιλή, στην Άνω Σύρο όπου γίνεται το αδιαχώρητο.

Αυτά μέχρι τα τέλη της [δεκαετίας του '50](#), όταν μετά από πρωτοβουλία του [Τσιτσάνη](#), η δισκογραφική εταιρία Columbia αποφασίζει να κυκλοφορήσει παλιά και καινούρια τραγούδια του Βαμβακάρη, τραγουδισμένα από τον ίδιο και από καλλιτέχνες όπως ο [Γρηγόρης Μπιθικιώτης](#), η [Καίτη Γκρέι](#), η [Άντζελα Γκρέκα](#) κ.ά. Το 1960 αρχίζει η «δεύτερη καριέρα», του όπως χαρακτηρίζεται από τον ίδιο.

Αναγνωρίζεται σαν η μεγαλύτερη φυσιογνωμία του ρεμπέτικου τραγουδιού με μπουζούκι

Ο Μάρκος Βαμβακάρης πέθανε στις [8 Φεβρουαρίου](#) του [1972](#) σε ηλικία 66 ετών συντεπεία νεφρικής ανεπάρκειας που δημιούργησε σακχαρώδης διαβήτης. Όπως δήλωσε ο ίδιος ο γιός του Μάρκου Βαμβακάρη, ο Δομένικος, σε γνωστή τηλεοπτική εκπομπή, για την κηδεία του πατέρα του η οικογένειά του αναγκάστηκε να καταφύγει σε δάνειο προκειμένου να καλύψει τα έξοδα της κηδείας.

Μιχάλης Γενίτσαρης

Ο **Μιχάλης Γενίτσαρης** (**15 Ιουνίου 1917 - 11 Μαΐου 2005**) ήταν Έλληνας τραγουδιστής και συνθέτης του **ρεμπέτικου** τραγουδιού. Ήταν επίσης γνωστός ως «ο τελευταίος ρεμπέτης». Γεννήθηκε στον **Πειραιά** και έχει συνθέσει τραγούδια όπως: «Εγώ μάγκας φαινόμενα» που είναι και το πρώτο του τραγούδι και άλλα.

Δημήτρης Γκόγκος

Ο **Δημήτρης Γκόγκος** ή **Μπαγιαντέρας** (1903-1985) ήταν ένας από τους πιο σπουδαίους **ρεμπέτες** ερμηνευτές, οργανοπαίκτες και συνθέτες.

Το παρατσούκλι «Μπαγιαντέρας», προέρχεται από το γεγονός ότι του άρεσε η οπερέτα του **Έμεριχ Κάλμαν** (Emmerich Kálmán) **Μπαγιαντέρα** και μάλιστα έπαιζε στο μπουζούκι το ομώνυμο τραγούδι της. Ο Μπαγιαντέρας έγραψε τραγούδια που γνώρισαν πολύ μεγάλη επιτυχία, όπως τα «Ζούσα μοναχός χωρίς αγάπη», «Χατζηκυριάκειο», «Σα μαγεμένο το μυαλό μου» και άλλα.

Καταγόταν από τον **Πόρο**. Ο πατέρας του Γιάννης Γκόγκος, ήταν **Ποριώτης**, και η μητέρα του Αγγελική από την **Ύδρα**. Γεννήθηκε στον **Πειραιά**, στο **Χατζηκυριάκειο**, το **1903**. Φοίτησε στο δημοτικό και όταν το τελείωσε συνέχισε και πήρε το πτυχίο του, καθιερωμένου τότε, τετρατάξιου Γυμνασίου. Μετά απέκτησε πτυχίο ηλεκτρολόγου. Ποτέ, όμως, δεν άσκησε το επάγγελμά του. Παρά τις αντιρρήσεις του πατέρα του από 17 ετών επιδόθηκε στο μπουζούκι, με μεγάλη επιτυχία. Έπαιζε επίσης μαντολίνο, κιθάρα και βιολί.

Η κατοχή χτύπησε και τον Μπαγιαντέρα. Λόγω αβιταμίνωσης τυφλώθηκε το **1941** και μάλιστα πάνω στο πάλκο, την ώρα που τραγουδούσε. Τα τραγούδια του έγιναν αμέσως γνωστά, και μερικές από τις επιτυχίες του είναι: «Ζούσα μοναχός χωρίς αγάπη», «Μέσα στις ζωής τα μονοπάτια», «Αποβραδīs ξεκίνησα», «Σαν μαγεμένο το μυαλό μου φτερουγίζει», «Ξεκινάει μια ψαροπούλα», «Ξαβεργιώτισσα», «Πειραιωτοπούλα», «Παρηγοριά ζητούσα κάθε βράδυ», «Αλάνι με φωνάζουν» και ακόμη: «Το μαναβάκι», «Θα κλέψω μια μελαχρινή», «Για μια κουτσουκαριώτισσα», «Μάτια γλυκά και γαλανά», «Γυρνώ σαν νυχτερίδα», «Το τραγούδι της αγάπης», «Μ' έχεις μαγεμένο», «Το αλανάκι», «Ελα να μπερμπαντέψεις», «Του Κυριάκου το γαϊδούρι», «Η μικρή από το Πασαλιμάνι», «Η άνοιξις», «Με ξέχασες», «Το πέρασμα», «Η κοτούλα», «Μια τράτα Κουλουριώτικη», «Κι αν χωρίσαμε δε φταίω» και άλλα.

Εκτός από τα 100, περίπου, τραγούδια και τα 30 ανέκδοτα, έχει στο ενεργητικό του και μια μέθοδο για την εκμάθηση του μπουζουκιού άνευ διδασκάλου.

Τα τελευταία χρόνια ο Μπαγιαντέρας τα έζησε απομονωμένος στο σπίτι του στο **Περιστέρι**, στον Άγιο Ιερόθεο, συντροφιά με τη σύζυγό του Δέσποινα.

Το **1971** κυκλοφορεί σε 45άρι ο "Καθρέφτης", ντουέτο με το **Διονύση Σαββόπουλο**, μαζί με τον "Πολιτευτή" του δεύτερου.

Στις αρχές **Οκτωβρίου 1985** υπέστη **εγκεφαλικό επεισόδιο** και μπήκε στο νοσοκομείο. Έγινε καλά και βγήκε. Στις 24 Οκτωβρίου μπήκε πάλι στον "Ευαγγελισμό", μετά από ουρολοίμωξη και λοίμωξη του αναπνευστικού. Πέθανε στις **18 Νοεμβρίου του 1985**.

Ανέστος Δελιάς

Ο **Ανέστος Δελιάς** (το πραγματικό του όνομα ήταν Αναστάσιος Δέλλιος) ή **Ανεστάκι** ή **Αρτέμης**^[1] (**1912- 1941** ή **1944**) ήταν οργανοπαίκτης (μπουζούκι), συνθέτης, στιχουργός και **τραγουδιστής** του **ρεμπέτικου** τραγουδιού. Το 1935 έγραψε το δημοφιλέστατο τσιφτετέλι "Μες στις Πόλης το χαμάμ", που ηχογραφήθηκε σε αυθεντικές εκτελέσεις με Παγιουμτζή, Παπαϊωάννου, αλλά και πολλές νεότερες^[2].

Προφίλ

Γιος του Παναγιώτη Δέλιου, σαντουρίστα φημισμένου σε όλη τη Μικρά Ασία με το παρωνύμιο «Μαύρος Γάτος» και ανιψιός του λαϊκού βιολιστή Μιχάλη Δέλιου, γεννήθηκε το 1912 στη Σμύρνη. Ήρθε στην Ελλάδα το 1920 κι εγκαταστάθηκε οικογενειακώς στη Δραπετσώνα.

Από μικρός άρχισε να ασχολείται με την κιθάρα, ενώ το μπουζούκι το έπιασε για πρώτη φορά στα χέρια του γύρω στο 1930, με την προτροπή του **Μάρκου Βαμβακάρη**. Το 1934, μαζί με τον Μάρκο Βαμβακάρη, τον Στράτο Παγιουμτζή και τον Γιώργο Μπάτη δημιούργησαν την πρώτη επίσημη ρεμπέτικη κομπανία στην Ελλάδα. Η «Τετράς η ξακουστή του Πειραιώς», όπως ονομάστηκε, ξεκίνησε τις εμφανίσεις της το καλοκαίρι του '34 στη Μάντρα του Σαραντόπουλου, στην Ανάσταση του Πειραιά. Εκεί, ο Ανέστος παρουσίασε τα πρώτα του τραγούδια, τα οποία μπήκαν στη δισκογραφία τα επόμενα χρόνια. Ανάμεσά τους και «Ο πόνος του πρεζάκια», ένα τραγούδι προφητικό για τον ίδιο.

Έμαθε για την ηρωίνη από τη φιλενάδα του, κάποια Σκουλαρικού, γυναίκα από τις κακόφημες συνοικίες των Βούρλων. Παρά τις επίμονες προσπάθειες των φίλων του, δεν κατάφερε να απεμπλακεί. Μάλιστα, το 1938 εξορίστηκε στη Νιο ως τοξικομανής. Έτσι, ένα πρωινό του 1944 τον βρήκαν στο Βαρβάκειο πεθαμένο μέσα σ' ένα καρτσάκι. Στα χέρια κρατούσε το μπουζούκι του που δεν το αποχωρίζονταν.

Ο Ανέστης Δελιάς δεν ηχογράφησε πολλά τραγούδια, διότι όπως ο Γιώργος Μπάτης, ο Βαγγέλης Παπάζογλου, ο Γιοβάν Τσαούς και άλλοι σταμάτησαν το 1937, όταν ο Μεταξάς επέβαλε λογοκρισία, την οποία δεν μπορούσαν να ανεχτούν. Τα γνωστότερα τραγούδια του: «Αθηναίσις», «Εκανεσ τη φιγούρα σου μάγκα στη γειτονιά μου», «Για ένα παλιό σακάκι», «Δεν είδανε τα μάτια μου τέτοια καλή γυναίκα», «Μάγκες πιάστε τα βουνά», «Το παράπονο του πρεζάκια», «Ο Νίκος (Μάθεσις) ο Τρελλάκις», «Όταν μπουκάρω στον τεκέ», «Πάρε ένα γυαλί και κόψε το λαιμό σου», «Η πρέζα», «Μάγκα μου το μαχαίρι σου» (ή «Φιγουρατζής» ή «Το κουτσαβάκι»), «Μέσα στις Πόλης το χαμάμ» (ή «Το χαρέμι στο χαμάμ»), κ.ά.

Θάνατος

Πέθανε στις **31 Ιουλίου του 1944**^[3] από υπερβολική δόση ηρωίνης στη διάρκεια της **Κατοχής** σε νεαρή ηλικία, περίπου 32 ετών^[4]. Τον βρήκαν νεκρό σε ένα καροτσάκι έχοντας στα χέρια του το **μπουζούκι** του, το οποίο δεν αποχωριζόταν ποτέ του. Το αριστούργημά του "Ο πόνος του πρεζάκια" αποδείχτηκε προφητικό για το προσωπικό του δράμα και το τραγικό του τέλος. Ήταν ο μοναδικός ρεμπέτης που απεβίωσε από ναρκωτικά

Δισκογραφία

Τα τραγούδια του Δελιά ηχογραφήθηκαν και κυκλοφόρησαν αργότερα με τα ονόματα άλλων ερμηνευτών. Το 1988 κυκλοφόρησε ο μοναδικός του δίσκος (μετά θάνατον), με τίτλο *Ανέστης Δελιάς*, ο οποίος επανεκδόθηκε το 1992.

Γιάννης Καραμπεσίνης

Ο **Γιάννης Καραμπεσίνης** (**29 Νοεμβρίου 1931 - 15 Φεβρουαρίου 2011**) ήταν Έλληνας λαϊκός τραγουδοποιός και δεξιτέχνης του **μπουζουκιού**.

Ανάμεσα στους πιο σημαντικούς δίσκους που κυκλοφόρησε συναντούμε τους: «Τσιφτετέλι, Νο 2» (1971), «Μαίρη Μαράντη» (1971), «Αγάπες και παράπονα» (1984), «Θα φύγω μόνος μου» (1985), «Σε καινούρια τραγούδια» (1990).

Δημοφιλή τραγούδια του υπήρξαν τα ακόλουθα: «Πήραν τα στήθια μου φωτιά», «Κάψε με να ησυχάσω», «Εσένα δεν σου άξιζε αγάπη», «Η παντρεμένη», «Τα μελιτζανιά σου μάτια», «Θα φύγω κι ας πονώ», «Του φτωχού ο πόνος», «Τσιφτετέλι παιχνιδιάρικο», «Ξημερώνει η γιορτή σου», «Της φτώχειας τα παιδιά», «Τσιφτετέλι με μπουζούκι», κ.ά.

Συμμετείχε ως ερμηνευτής σε **κινηματογραφικές** ταινίες κατά τη δεκαετία του 1960, όπως: «Είναι σκληρός ο χωρισμός» (1963), «Ένα παιδί χωρίς όνομα» (1964), «**Κάθε καημός και δάκρυ**» (1964), «Απαγωγή» (1964), «Πόνεσα πολύ για σένα» (1965), «Παίξε, μπουζούκι μου γλυκό» (1965), «Ο επαναστάτης» (1965), «Το σπίτι των ανέμων» (1966), «Σήκω, χόρευε συρτάκι» (1967), «Καταραμένη αγάπη» (1968) και «Αυτή που δεν λύγισε» (1968).

Πέτρος Κυριακός

Ο **Πέτρος Κυριακός**, (1899 – **11 Ιουνίου 1984**), ήταν **ηθοποιός** της επιθεώρησης, της **οπερέτας** και του κινηματογράφου και τραγουδιστής του **ρεμπέτικου**.

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1899. Με την απόλυσή του από το στρατό άρχισε την καριέρα του, ως αυτοδίδακτος ηθοποιός παίζοντας στο "Λαϊκό Θέατρο" του Μεταξουργείου σε ρόλους του "μόρτη" όπου και αναδείχθηκε αρχικά. Έγινε ιδιαίτερα δημοφιλής στους **Απάχηδες των Αθηνών** όπου απέδωσε με εκπληκτική επιτυχία το χαρακτηριστικό ρόλο του Καρκαλέτσου όπου και μ' αυτόν καθιερώθηκε ευρύτερα. Συμμετείχε σε πάρα πολλές επιθεωρήσεις, εμφανιζόμενος και σε θεατρικές παραστάσεις αναψυκτηρίων π.χ. στο Γκρην Παρκ, και Άλσος της Αθήνας με τον Γιώργο Οικονομίδη, επίσης στον Πειραιά καθώς και στην κυριακάτικη τηλεοπτική εκπομπή της **YENEΔ** "Κυριακή χωρίς σύννεφα" που παρουσίαζε ο Όμηρος Αθηναίος.

Στον κινηματογράφο συμμετείχε σε πολλές ταινίες όπως στην ταινία *Ο μπαμπάς εκπαιδεύεται*. Πέθανε στην Αθήνα παντελώς ξεχασμένος από τους συναδέλφους του και από τις εφημερίδες. Κηδεύτηκε στο **Α' Νεκροταφείο**.

Νίκος Μάθησης

Ο **Νίκος Μάθησης** ή "**Τρελάκιας**" (**1907- 27 Απριλίου 1975**) ήταν στιχουργός του **ρεμπέτικου**. Γεννήθηκε στη **Σαλαμίνα** και ανάμεσα στα τραγούδια του ξεχωρίζουν : «Η γάτα» (1934), σε μουσική και ερμηνεία **Στελλάκη Περγινιάδη**, «Βρε μάγκα το μαχαίρι σου» σε μουσική και ερμηνεία Ανέστου Δελιά ή Αρτέμη (1935), «Μας κυνηγούν τον αργιλέ» (1936), μουσική **Δημήτρη Μπαρούση** και ερμηνείας **Ρόζας Εσκενάζι**, «Σου' χα χαρίσει μια καρδιά» (1939), του Παπαϊωάννου, «Σε διώξαν από την Κοκκινιά» (1950) του Τσιτσάνη με τον Τσαουσάκη κ. ά. Γνωστό επίσης είναι και το τραγούδι «Ο Νίκος ο τρελάκιας» που αναφέρεται στον ίδιο και ερμήνευσε ο **Ανέστος Δελιάς** (1912-1941)

Μπάμπης Μαρκάκης

Ο **Μπάμπης Μαρκάκης** (**1933 - Θεσσαλονίκη, 15 Φεβρουαρίου 2003**) ήταν Έλληνας λαϊκός τραγουδιστής και συνθέτης.

Το πραγματικό του ονοματεπώνυμο ήταν Μάρκος Μπαλτόπουλος. Καθιερώθηκε με συνθέσεις δικές του αλλά και του **Μπάμπη Μπακάλη**, στα μέσα της δεκαετίας του 1960, όπως «*Μες σε ξένους τόπους*», «*Γλανικός*», «*Μεγάλη θλίψη*», «*Πληγωμένοι κι οι δυο*», «*Ένα αντίο πικρό*», «*Το τέλος*», «*Μαύρη κατάρα*» κ.ά. Η **Μαριώ** έκανε επιτυχία το περίφημο τραγούδι του «*Μες στον πράσινο το μύλο*». Το 1960 έκανε ρεκόρ σε πωλήσεις για δίσκο 45 στροφών με «*Το σπαθί του Χατζημπαμπά*». Παράλληλα εμφανίστηκε στη δισκογραφία ως συνθέτης με το πραγματικό του όνομα.

Για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα (1973-1985) έζησε στον **Καναδά** με την οικογένειά του. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του τα έζησε στα Μετέωρα **Νεαπόλεως Θεσσαλονίκης**. Πέθανε στη συμπρωτεύουσα, στις **15 Φεβρουαρίου 2003**.

Γιώργος Μπάτης

Ο **Γιώργος Μπάτης** (πραγματικό του όνομα: **Γιώργος Τσώρος**, γνωστός και ως **Γιώργος Αμπάτης**: **Μέθανα, 1885 – 10 Μαρτίου 1967**) ήταν ένας από τους πρώτους και επιδραστικότερους μουσικούς του **ρεμπέτικου** καθώς επίσης και γνωστός **μάγκας** του **Πειραιά**. Είχε μεγάλη αγάπη για τη **μουσική** και είχε σημαντική συλλογή **μουσικών οργάνων** (**μπουζουκιών**, **μπαγλαμάδων**, κ.ά.).

Γεννήθηκε στα **Μέθανα** και όταν ήταν ακόμα μικρός η οικογένειά του μετακόμισε στον **Πειραιά**.

Στα μέσα της **δεκαετίας του '20** άνοιξε χοροδιδασκαλείο το οποίο ονομαζόταν «Κάρμεν». Εργάστηκε ακόμη ως πωλητής αυτοσχέδιων **φαρμάκων** κατά του πονόδοντου, περιπλανώμενος **οδοντογιατρός**, μικροπωλητής και ενεχυροδανειστής. Το **1931** άνοιξε ένα **καφενείο**, το «**Ζώρζ Μπατέ**», το οποίο αποτέλεσε ένα από τα λίκνα του ρεμπέτικου. Στο καφενείο του σύχναζε και ο ποιητής **Ναπολέων Λαπαθιώτης**.

Την **δεκαετία του '30** ασχολήθηκε επαγγελματικά με τη μουσική και συνεργάστηκε στενά, μεταξύ άλλων, με τον **Μάρκο Βαμβακάρη** στη ρεμπέτικη κομπανία με όνομα **Η τετράς η ξακουστή του Πειραιώς**. Το **1933** ο Γιώργος Μπάτης κάνει τις πρώτες ηχογραφήσεις με μπουζούκι στην **Ελλάδα**. Ωστόσο δεν άφησε μεγάλη δισκογραφία (μόλις 17 τραγούδια), διότι όπως πολλοί μεγάλοι συνθέτες της εποχής (**Βαγγέλης Παπάζογλου**, **Ανέστος Δελλιάς**, **Γιοβάν Τσιτσάνη** και άλλοι) σταμάτησε να ηχογραφεί το **1937** επειδή αρνούσαν να υποβάλλεται στην λογοκρισία από το καθεστώς του **Ιωάννη Μεταξά**.

Πέθανε το **1967**. Θάφτηκε αγκαλιά με τον αγαπημένο του **μπαγλαμά** όπως ο ίδιος είχε ζητήσει.

Σωτηρία Μπέλλου

Η **Σωτηρία Μπέλλου** ήταν μια από τις κορυφαίες τραγουδίστριες του **λαϊκού** και **ρεμπέτικου** ελληνικού τραγουδιού. Γεννήθηκε στο χωριό **Χάλια** κοντά στη **Χαλκίδα** στις **22 Αυγούστου 1921**. Ορισμένες από τις μεγαλύτερες επιτυχίες της είναι τα "Συννεφιασμένη Κυριακή", "Τα Καβουράκια" και "Όταν πίνεις στην ταβέρνα" του **Βασίλη Τσιτσάνη**, με τις οποίες καθιερώθηκε ως κορυφαία λαϊκή τραγουδίστρια. Πέραν του Τσιτσάνη συνεργάστηκε και με πολλούς άλλους κορυφαίους συνθέτες, όπως με τον Γιάννη Παπαϊωάννου ("Άνοιξε, άνοιξε") και τον Απόστολο Καλδάρα ("Είπα να σβήσω τα παλιά").

Η καριέρα της γνώρισε μια κάμψη στις αρχές της δεκαετίας του '60, όμως από το 1966 κέρδισε ξανά τη θέση της κορυφαίας ερμηνεύτριας του είδους έπειτα από συνεργασίες της με σύγχρονους έντεχνους συνθέτες όπως ο **Διονύσης Σαββόπουλος** ("Ζεϊμπέκικο"), ο **Ηλίας Ανδριόπουλος** ("Μην κλαις") και ο **Δήμος Μούσης** («Δε λες κουβέντα»).

Τον Μάρτιο του 1993 αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα υγείας, οπότε και διαγνώστηκε ότι έπασχε από **καρκίνο του πνεύμονα**. Έχασε τη φωνή της και στις **27 Αυγούστου 1997** άφησε την τελευταία της πνοή.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ Παντρεύτηκε πολύ μικρή ενάντια στις επιθυμίες των γονιών της και ο γάμος της ήταν μια άμεση καταστροφή: Ο άντρας της ήταν μέθυσος και, κατά τη διάρκεια ενός από τους ξυλοδαρμούς, η Σωτηρία έριξε οξύ στο πρόσωπό του, και καταδικάστηκε σε τρία χρόνια στη φυλακή από τους οποίους τελικά εξέτισε μόνο τέσσερις μήνες. Μετά την αποφυλάκισή της επιστρέφει στην οικογένειά της, αλλά μετά από συζητήσεις και κατηγορίες των δικών της αποφασίζει να πάει στην Αθήνα το 1940, που βρισκόταν σε πλήρη ναζιστική κατοχή. Εκείνα τα χρόνια δεν είναι μόνο αγώνας για επιβίωση, αλλά και για την αντίσταση, αφενός, κατά των Ναζί και στη συνέχεια κατά των Βρετανών. Συνελήφθη, βασανίστηκε και κλείστηκε στη φυλακή. Στον ελληνικό Εμφύλιο Πόλεμο που ακολούθησε τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και πάλι συνελήφθη και φυλακίστηκε για συνεργασία με την κομμουνιστική πλευρά.

Μετά τον εμφύλιο πόλεμο απελευθερώνεται και το 1947 προσελήφθη ως τραγουδίστρια σε ένα κέντρο διασκέδασης στην Αθήνα με τον Βασίλη Τσιτσάνη, ο οποίος την ανακάλυψε ως αστέρι του οποίου τα τραγούδια είναι τα πιο σημαντικά του ρεπερτόριου της. Το 1948 μια ομάδα κακοποιών εισήλθαν στο χώρο και την ξυλοκοπάει με το χαρακτηρισμό «Βουλγάρα» (Κομμουνίστρια), χωρίς οι μουσικοί της να τολμήσουν να σηκωθούν από τις καρέκλες τους. Παρ' όλα αυτά, σύντομα αναγνωρίζεται ως μία από τις καλύτερες ερμηνείες στα ρεμπέτικα. Μέχρι το 80 εξακολουθεί να συνεργάζεται με τους σημαντικότερους Έλληνες συνθέτες αυτών των μουσικών ειδών σε πολλές συναυλίες και ηχογραφήσεις, αλλά υπέστη διάφορες κρίσεις και προβλήματα αλκοολισμού και κατάθλιψης.

Δισκογραφία

- **1974** - Η Σωτηρία Μπέλλου τραγουδά Τσιτσάνη
- **1974** - Τα Παλιά του Καπλάνη
- **1976** - Σωτηρία Μπέλλου Νο 7: Η ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ ΤΟΥ ΡΕΜΠΕΤΙΚΟΥ
- **1977** - Σωτηρία Μπέλλου 8 : ΧΑΛΛΑΙ ΣΟΥ
- **1977** - ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ ΣΩΤΗΡΙΑ ΜΠΕΛΛΟΥ Νο 2
- **1979** - ΤΑ ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ Νο 9
- **1980** - ΤΑ ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ Νο 10
- **1980** - ΛΑΪΚΑ ΠΡΟΑΣΤΙΑ
- **1981** - ΦΡΑΓΜΑ
- **1983** - Ο Αι Λαός
- **1984** - Σωτηρία Μπέλλου Νο 11 ΠΡΙΝ ΤΟ ΧΑΡΑΜΑ
- **1985** - Σωτηρία Μπέλλου –Στέλιος Βαμβακάρης ΑΝΟΙΞΑ ΠΟΡΤΑ ΣΤΗΝ ΖΩΗ
- **1985** - ΞΕΝΕΣ ΠΟΡΤΕΣ
- **1985** - ΑΥΘΕΝΤΙΚΕΣ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ Η ΧΡΥΣΗ ΕΠΟΧΗ Νο 10
- **1987** - Σωτηρία Μπέλλου ΡΕΣΤΟΙ ΚΑΙ ΜΠΑΤΙΡΗΔΕΣ 10
- **1987** - 40 Χρόνια Σωτηρία Μπέλλου-
- **1989** - Σωτηρία Μπέλλου : Η ΡΕΜΠΕΤΙΣΑ ΜΑΣ
- **1991** - ΤΑ ΛΑΙΚΑ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΜΠΕΛΛΟΥ
- **1993** - ΤΑ ΠΟΡΤΡΕΤΑ ΤΗΣ ΜΙΝΟΣ
- **1994** - ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Μαρίκα Νίνου

Η **Μαρίκα Νίνου** (πραγματικό όνομα: **Ευαγγελία Νικολαΐδου- Κωνσταντινούπολη, 1918 - Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου 1957**) ήταν **Ελληνίδα** τραγουδίστρια.

Βιογραφικά στοιχεία

Γεννήθηκε στην **Κωνσταντινούπολη** το **1918**. Από τον **Καύκασο** όπου είχε μεταναστεύσει ήρθε στην Αθήνα το 1947 και εμφανίστηκε σε διάφορα κέντρα κάνοντας ακροβατικά νούμερα με τη φίρμα «*Ντούο Νίνο και μισό*» που την αποτελούσαν ο άντρας και το παιδί της.

Τον Οκτώβριο του **1948**, ο **Στελλάκης Περπινιάδης** την πήρε κοντά του ως τραγουδίστρια στο κέντρο «*Φλώρινα*» του Γ. Μελίτια στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας.

Ακολουθεί η συνεργασία της με το **Βασίλη Τσιτσάνη** το **1949** στο κέντρο «*Τζίμης ο Χονδρός*» που υπήρξε καθοριστική στη ζωή και των δύο. Η Μαρίκα Νίνου υπήρξε θρυλική μεταρρεμπέτικη τραγουδίστρια με καταλυτική επίδραση στο έργο του συνθέτη. Το ντουέτο Τσιτσάνη - Νίνου κατέχει ιδιαίτερη θέση στην ιστορία του λαϊκού τραγουδιού.

Τον Οκτώβριο του **1951** έκανε κάποιες εμφανίσεις στην Κωνσταντινούπολη μαζί με τον Τσιτσάνη. Μετά από το ταξίδι αυτό χώρισαν ξαφνικά και η Νίνου πήγε στις **Η.Π.Α.** όπου τραγούδησε δίπλα στον **Κώστα Καπλάνη** επί δύο χρόνια.

Πριν μεταβεί στην Αμερική είχε υποβληθεί στην Αθήνα σε εγχείρηση για καρκίνο, αλλά στην Αμερική υπήρξε ραγδαία μετάσταση. Επέστρεψε στην Ελλάδα, όπου εργάστηκε για λίγο με φοβερούς πόνους και τελικά πέθανε την **Κυριακή 23 Φεβρουαρίου 1957**, σε ηλικία 38 ετών.

Η ζωή της Μαρίκας Νίνου έχει γίνει ταινία από τον Κώστα Φέρρη με τίτλο **Ρεμπέτικο** του 1983.

Βαγγέλης Παπάζογλου

Ο **Βαγγέλης Παπάζογλου**, γνωστός και ως **Αγγούρης** (**Ντουρμπαλί Σμύρνης**, 1896 ή 1897 - **Κοκκινιά**, 27 Ιουνίου 1943)

ήταν Έλληνας διακεκριμένος λαϊκός μουσικός και τραγουδοποιός, από τους κορυφαίους προπολεμικούς ρεμπέτες.

Δισκογραφία

- Αργιέ μου 1933
- Λαχανάδες 1933
- Μαρίκα χασικλού 1934
- Ο Νικοκλάκας 1934
- Αν ήμουν άντρας 1934
- Η μπαμπέσα 1934
- Παπατζής 1934
- Βάλε με στην αγκαλιά σου 1934
- Αγιοθοδωρίτισσα 1934
- Ζουρλοπαινεμένη γέννα 1934
- Η Βολιώτισσα 1934
- Η φωνή του αργιέ 1934
- Ντερβίσαινα 1934
- Ο λαθρέμπορας 1934
- Σαν φουμάρω τσιγαρλίκι 1934
- Μου φαίνεται 1935
- Στρίβε κουτσαβάκι 1935
- Ο ξεμάγκας 1935
- Της το βγάλανε 1935
- Σαν εγύριζα απ την Πύλο 1935
- Θα στο λύσω 1936
- Καλόγρια 1937
- Το παιδί του δρόμου 1937
- Να μη λες το μυστικό σου 1938
- Το προσφυγάκι(:)

Γιάννης Παπαϊωάννου

Ο **Γιάννης Παπαϊωάννου** ήταν συνθέτης και μουσικός του λαϊκού ρεμπέτικου τραγουδιού. Γεννήθηκε στις 18 Ιανουαρίου του 1914 στην **Κίο** της **Μικράς Ασίας** και πέθανε στις 3 Αυγούστου του 1972 σε τροχαίο δυστύχημα, στην **Αθήνα**^[1]. Υπήρξε κουμπάρος του **Βασίλη Τσιτσάνη**^[2].

Πρωτοεμφανίσθηκε επαγγελματικά δίπλα στους **Μάρκο Βαμβακάρη** και **Στέλιο Κερομύτη** το 1937. Πρώτο του τραγούδι ήταν η "Φαληριώτισσα" που κυκλοφόρησε σε δίσκο και είχε τεράστια επιτυχία^[1]. Ακολούθησαν πλήθος άλλων μεταξύ των οποίων και είναι τα: *Καπετάν Αντρέας Ζέπος*, *Μοδιστρούλα*, *Βαδίζω και παραμιλώ*, *Πριν το χάραμα*, *Σβήσε το φως να κοιμηθούμε*, κ.ά.

Γενικά τα τραγούδια του Γ. Παπαϊωάννου χαρακτηρίζονται από ένα κράμα καντάδας, μπάλου και μικρασιάτικων ακουσμάτων. Θεωρείται ο πρώτος, στο λαϊκό ρεμπέτικο τραγούδι, που χρησιμοποίησε στις ηχογραφήσεις του το λεγόμενο "πρίμο σεκόντο" (διφωνία)^[3].

Ο Γιάννης Παπαϊωάννου ήταν ο πρώτος Έλληνας λαϊκός συνθέτης που ταξίδεψε στην Αμερική, το 1953, για να τραγουδήσει στους εκεί απόδημους Έλληνες. Μετά την επιστροφή του έμεινε μόνιμος συνεργάτης του **Βασίλη Τσιτσάνη**. Στο χώρο του είχε το παρατσούκλι "Ψηλός" ή "Πατσάς"^[4].

Κηδεύτηκε στο Νεκροταφείο της Καλλιθέας.

Σπύρος Περιστερής

Ο **Σπύρος Περιστερής** ήταν Έλληνας μουσικός και συνθέτης με μικρασιατική καταγωγή. Γεννήθηκε στη [Σμύρνη](#) το [1900](#), από Έλληνα πατέρα και Ιταλίδα μητέρα. Άρχισε από μικρός να μαθαίνει [μαντολίνο](#) και μετά την εγκατάσταση της οικογένειάς του στην [Κωνσταντινούπολη](#) (γύρω στο [1915](#)) κατόρθωσε να τελειώσει την Ιταλική Σχολή και να μάθει [ιταλικά](#) και [γερμανικά](#). Μετά το θάνατο του Σιδερίη ([1918](#)) επανήλθε στη Σμύρνη και ανέλαβε, σε ηλικία 18 ετών, την ευθύνη της *Σμυρνεϊκής Εσπουδιαντίνας* του Σιδερίη, που είχε γίνει διάσημη σ' όλη την [Ευρώπη](#) και έμεινε γνωστή με το όνομα "Τα Πολιτάκια". Τον τίτλο αυτό χρησιμοποίησε στις αρχές του '30, όταν παίζοντας στην ορχήστρα του Υπερωκεανίου "Μέγας Αλέξανδρος", ηχογράφησε στις [Η.Π.Α.](#) κάποια οργανικά κομμάτια, με το ψευδώνυμο Σ. Γεωργιάδης. Η εμφάνισή του στη δισκογραφία αρχίζει το [1934](#) με μια σειρά ρεμπέτικα τραγούδια, όπως: "Ο ιππότης", "Η μποέμισσα", "Οφ Αμάν", "Τα Μπελεντέρια", "Ο τεκετζής", και το "Ο μάγκας του Βοτανικού", με τον [Ζαχαρία Κασσιμάτη](#). Ο Σπύρος Περιστερής ήταν ο άνθρωπος που σχεδόν με το ζόρι έβαλε τον [Μάρκο Βαμβακάρη](#) να ηχογραφήσει τη φωνή του όταν το 1933 πραγματοποιήθηκε η πρώτη εμπορική ηχογράφηση μπουζουκιού στο βίνυλο. Σε πάρα πολλές ηχογραφήσεις του Βαμβακάρη ο Περιστερής συμμετείχε στην ορχήστρα όπου το τρίδυμο Μάρκος και Περιστερής στα μπουζούκια και Κώστας Σκαρβέλης στην κιθάρα ήταν ακήρυκτο. Κάποια τραγούδια που έγραψε ο Περιστερής γίνονται επιτυχίες με τη φωνή του Βαμβακάρη ("Ο Αντώνης ο βαρκάρης ο σερέτης", "Η Μαρία η Μανταλένα", "Το μινόρε της Αυγής"). Κάποια τραγούδια που βρέθηκαν στο δικό του όνομα (μουσική) και του Μίνως Μάτσα (στίχοι) αποτελούν συνθέσεις άλλων καλλιτεχνών χωρίς όμως να στοιχειοθετείται κατηγορία πνευματικής δημιουργίας. Ο Περιστερής έπαιζε άριστα όλα τα έγχορδα όργανα με τάσσο, πιάνο, ακκορντεόν και κόντρα μπάσο. Παντρεύτηκε το [1921](#) και απέκτησε δύο γιους. Πέθανε τον Απρίλιο του [1966](#) στην [Αθήνα](#).

Στέλιος Περπινιαδάς

Ο **Στέλιος Περπινιαδάς**, γνωστός και ως **Στελλάκης**, ήταν λαϊκός τραγουδιστής και οργανοπαίκτης ενώ φέρεται και ως συνθέτης, κυρίως του [ρεμπέτικου τραγουδιού](#). Γεννήθηκε το [1899](#) στην [Τήνη](#), μεγάλωσε στην [Κωνσταντινούπολη](#) και το [1923](#) μετακόμισε στον [Πειραιά](#), όπου ήρθε σε επαφή με μικρασιάτες ρεμπέτες. Συνεργάστηκε κατά καιρούς με σχεδόν όλους τους μεγάλους συνθέτες όπως με τον [Παναγιώτη Τούντα](#), τον [Γιοβάν Τσαούς](#), τον [Κώστα Σκαρβέλη](#) τον [Κώστα Καρίπη](#) τον [Βαγγέλη Παπάζογλου](#) τον [Βασίλη Τσιτσάνη](#), τον [Στέλιο Χρυσίνη](#) τον [Δημήτρη Γκώγκο \(Μπαγιαντέρη\)](#), το [Σπύρο Περιστερή](#), [Γιάννη Παπαϊωάννου](#) ακόμη και το [Μάρκο Βαμβακάρη](#) και αργότερα με τον [Γιώργο Μητσάκη](#) το [Μανώλη Χιώτη](#) και άλλους. Θεωρείται το μεγαλύτερο αστέρι του τραγουδιού από το 1930 έως το 1950 ενώ έκανε αρκετά ντουέτα με γνωστές ερμηνεύτριες και ερμηνευτές της εποχής, όπως με την [Ιωάννα Γεωργακοπούλου](#), το [Στράτο Παγιουμτζή](#), την [Μαρίκα Νίνου](#), και τον [Δημήτρη Περδικόπουλο](#) ακόμη το [Γιώργο Κάβουρα](#). Εδώ αξίζει να σημειωθεί για το ήθος των καλλιτεχνών του είδους και της εποχής ότι ο Στελλάκης δε δίσταζε να κάνει δεύτερη φωνή και μάλιστα πολύ διακριτικά σε καλλιτέχνες των οποίων τα ονόματα ήταν μηδαμινά μπροστά στο δικό του. Μια μέρα του 1938 βρέθηκε περαστικός από την ΟΔΕΟΝ την ώρα που ο Μάρκος Βαμβακάρης ηχογραφούσε τη "Νόστιμη Μαυροματού" του. Ο Στελλάκης δε δίστασε να κάτσει να κάνει δεύτερη φωνή. Το αποτέλεσμα βγήκε αριστούργημα σε σχέση με εκείνο που θα βγαίνει από το Μάρκο μόνο, αλλά ο Στελλάκης δεν πήρε ούτε δραχμή και το όνομά του δε γράφτηκε επάνω στο δίσκο διότι εκείνο τον καιρό ο Στελλάκης δεσμευόταν με συμβόλαιο αποκλειστικής συνεργασίας με την εταιρία Columbia.

Γιος του ήταν ο επίσης γνωστός λαϊκός τραγουδιστής [Βαγγέλης Περπινιαδάς](#).

Ο Στέλιος Περπινιαδάς πέθανε στις [4 Σεπτεμβρίου 1977](#) στην [Αθήνα](#).

Θόδωρος Πολυκανδριώτης

Ο **Θόδωρος Πολυκανδριώτης** ([1923](#), [Πετράλωνα](#), [Αθήνα](#) - [12 Φεβρουαρίου 2004](#), [Αθήνα](#)) ήταν Έλληνας λαϊκός συνθέτης και [ρεμπέτης](#). Υπήρξε δημιουργός δεκάδων λαϊκών επιτυχιών. Μεγάλωσε στην [Αγία Βαρβάρα](#), αλλά από το [1954](#) κι έπειτα ζούσε στο [Αιγάλεω](#).

Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του στην [Υπόγα](#), στη γωνία [Αθηνάς](#) και [Σαφοκλέους](#), το [1943](#). Έχει τραγουδήσει σε διάφορα κέντρα, όπως Όαση, [Περιβόλι του Ουρανού](#) και [Στόα των Αθανάτων](#).

Έχει δουλέψει με σημαντικούς λαϊκούς τραγουδιστές, μεταξύ των οποίων με τον [Γιώτα Λύδια](#), τον [Πέτρο Αναγνωστάκη](#) και τον [Μανώλη Αγγελόπουλο](#).

Δημήτρης Σέμσης

Ο **Δημήτριος Σέμσης** ή Σαλονικιός([1883](#) - [1950](#)), βιρτουόζος παραδοσιακός βιολιστής. Γεννήθηκε Κουκουδιάς Δημήτριος το 1883 στη [Στρώμνιτσα](#) η οποία την περίοδο της οθωμανικής αυτοκρατορίας ανήκε στο βιλαέτι της [Θεσσαλονίκης](#).

Ο πατέρας του και ο παππούς ήταν Ομπρελάδες και επίσης βιολιστές. Στα τέλη του δεκάτου εννάτου αιώνα, συμμετείχε στη μπάντα ενός τσίρκου, το οποίο περιόδευε σε όλα τα [Βαλκάνια](#). Αργότερα εντάχθηκε σε άλλες περιοδεύουσες ορχήστρες και έπαιξε στην [Τουρκία](#), [Συρία](#), [Αίγυπτο](#), [Σουδάν](#) και αλλού. Μετά τη λήξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, η Στρώμνιτσα πέρασε στο Βασίλειο της [Σερβίας](#). Στο τέλος του [1919](#) η οικογένεια του Δημήτριου Σέμση μετανάστευσε στη Θεσσαλονίκη. Το 1923 παντρεύτηκε τη Δήμητρα Κανούλα και απέκτησε 4 παιδιά. Στις αρχές του [1927](#) εγκαθίσταται μόνιμα στην [Αθήνα](#). Αυτή την εποχή έλαβε το προσωνύμιο Σαλονικιός, μάλλον επειδή κάποιοι παράγοντες των δισκογραφικών εταιρειών νόμιζαν ότι καταγόταν από τη Θεσσαλονίκη. Είναι ο πρώτος οργανοπαίκτης που το όνομά του αναγράφεται στις ετικέτες δίσκων. Στα τέλη της δεκαετίας του 1920, ο Δημήτρης Σέμσης ήταν Διευθυντής Ηχογράφησης στην HMV και στην Columbia, θέσεις με μεγάλη επιρροή, τις οποίες και διατήρησε και στις δεκαετίες του 1930 και 1940. Συμμετείχε σε εκατοντάδες ηχογραφήσεις παραδοσιακών, σμυρναϊκών και ρεμπέτικων τραγουδιών στο διάστημα [1924](#) - [1931](#), παρουσίασε γύρω στο [1928](#) τα πρώτα του τραγούδια και το [1931](#) ανέλαβε την καλλιτεχνική διεύθυνση της His Master's Voice, θέση που κράτησε μέχρι το θάνατό του. Έγραψε πάνω από 100 τραγούδια.

Τη δεκαετία του 1930, ο Δημήτρης ηχογραφούσε με τη **Ρόζα Εσκενάζι** γνωρίζοντας μεγάλες επιτυχίες. Συχνά, την συνόδευε στις ταβέρνες μαζί με τους Τομπούλη, Λάμπρο Σαβαϊδίη και Λάμπρο Λεοναριδίη. Οι συνθέσεις του ηχογραφούνταν από τους μεγαλύτερους καλλιτέχνες της εποχής εκείνης, όπως η **Ρίτα Αμπατζή**, ο **Στελλάκης Περπιτιάδης** και ο **Στράτος Παγιουμτζής**. Έγραψε ρεμπέτικα και δημοτικά τραγούδια, καθώς και σμυρνέικα και αμανέδες.

Όπως φαίνεται από τις ηχογραφήσεις, ο Δημήτρης ήταν, χωρίς αμφιβολία, ο μεγαλύτερος βιολιστής που ηχογράφησε στο χώρο του ρεμπέτικου/σμυρνέικου. Ηχογράφησε πολλές εκατοντάδες δίσκους και πολλοί από αυτούς επανακυκλοφόρησαν τα τελευταία χρόνια. Το 1972, σε μια συνέντευξή της, η Ρόζα Εσκενάζι είπε ότι ο Δημήτρης έπαιζε "το καλύτερο βιολί του κόσμου".

Μετά από μια σύντομη νοσηλεία, ο Δημήτρης Σέμσης πέθανε από καρκίνο στην **Αθήνα**, στις 13 Ιανουαρίου του 1950. Έχει, σήμερα, απογόνους στην **Ελλάδα**.

Χρήστος Στυλιανέας

Ο **Χρήστος Στυλιανέας** είναι λαϊκός τραγουδιστής, συνθέτης, μπουζουξής και κιθαρίστας, με 25ετή δισκογραφική θητεία, καθώς επίσης αγιογράφος και ζωγράφος. Εγκατεστημένος στο **Μονοδένδρι** της **Πάτρας**, δέσποσε στη μεταπολιτευτική νυχτερινή ζωή της πόλης, και θεωρήθηκε αυθεντία¹¹ στο **ρεμπέτικο** και λαϊκό τραγούδι.

Εκτός από τις αρκετές προσωπικές δισκογραφικές δουλειές, είχε αρκετές συμμετοχές σε **άλμπουμς**, ενώ έντυσε μουσικά τη δουλειά *Εδώ Σαχάρα* (1992) της **Σόφης Παππά**. Τραγούδια του έχουν ερμηνεύσει διάφοροι καλλιτέχνες. Επίσης, έχει τραγουδήσει πολιτικά τραγούδια του **Σπύρου Σαμοΐλη**, και συμμετείχε στο άλμπουμ *Είμαι Καλά*, σε ποίηση του **Μενέλαου Λουντέμη**, του οποίου η κυκλοφορία συνέπεσε με τον ερχομό του Λουντέμη από τη μακρόχρονη εξορία του. Ο Λουντέμης ήταν παρών στην παρουσίαση του άλμπουμ από την δισκογραφική εταιρία Lyra, ενώ στον δίσκο ακούγεται να απαγγέλλει ο ίδιος, από μια ηχογράφηση που έκανε όταν ήταν ακόμη στην εξορία. Το έργο αυτό, επανακυκλοφόρησε το **Φεβρουάριο** του 2009, και εκτός από το Χρήστο Στυλιανέα συμμετείχαν οι **Ισιδώρα Σιδέρη**, **Ελένη Βιτάλη** και **Μάρω Λύτρα**.

Ακόμα, ο Χρήστος Στυλιανέας έχει μελοποιήσει **Βιβλικά** αποσπάσματα, όπως μέρη από το **Άσμα Ασμάτων**, και το *κεφάλαιο της αγάπης* από τις επιστολές του **απόστολου Παύλου**.

Παναγιώτης Τούντας

Ο **Παναγιώτης Τούντας**, ο διασημότερος συνθέτης της Σμύρναϊκής Σχολής, ανήκει στην ομάδα των Μικρασιατών μουσικών που μετά την **καταστροφή του 1922**, διαμόρφωσαν το **ρεμπέτικο τραγούδι** στην **Ελλάδα**. Ο Παναγιώτης Τούντας γεννήθηκε στη **Σμύρνη** το 1886 από ευκατάστατους γονείς, που του έδωσαν την δυνατότητα να ασχοληθεί από μικρός με τη μουσική.

Αρχισε από παιδί να παίζει μαντολίνο και στις αρχές του 20ού αιώνα συμμετείχε στην **Σμυρνέικη Εστουδιαντίνα** του Σιδέρη, που έμεινε γνωστή με το όνομα "τα Πολιτάκια". Συμμετείχε σε διάφορα μουσικά σχήματα που έκαναν περιοδείες εκτός Σμύρνης, για την ψυχαγωγία των Ελλήνων της διασποράς και ταξίδεψε στην **Αίγυπτο**, την **Αβυσσηνία**, την Ελλάδα και σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες με ελληνική παροικία. Ο ίδιος λέει σε ένα τραγούδι του: "Εταξίδεμα Συρία Πορτ-Σάιντ και Ασκεντερία".

Τα πρώτα χρόνια μετά τη μικρασιατική καταστροφή, έπαιζε σε διάφορα κέντρα σαν μαντολινίστας. Το 1924 αναλαμβάνει τη διεύθυνση του ελληνικού παραρτήματος της γερμανικής "ODEON" στην **Αθήνα**. Μέχρι να κατασκευαστεί το εργοστάσιο δίσκων στην Ελλάδα, συνεργάζεται σχεδόν με όλες τις δισκογραφικές εταιρείες και διηύθυνε τις περισσότερες ηχογραφήσεις που γίνονταν στην Ελλάδα. Τον ίδιο χρόνο ηχογραφεί τη "Σμυρνιά" με την αθηναϊκή εστουδιαντίνα του Τάσου Μαρίνου και γίνεται ο πρώτος Έλληνας λαϊκός συνθέτης που το όνομά του αναγράφεται σε ετικέτα δίσκου.

Το 1931 αναλαμβάνει καλλιτεχνικός διευθυντής της "COLUMBIA" και της "HIS MASTER'S VOICE" και παραμένει στη θέση αυτή μέχρι το 1940. Τα τραγούδια που πέρασε στη δισκογραφία είναι γύρω στα 350 και έχουν ερμηνευτεί από όλους τους προπολεμικούς τραγουδιστές της εποχής, όπως ο **Κώστας Ρούκουνας**, **Στελλάκης Περπιτιάδης**, **Μαρίκα η Πολίτισσα** (Μαρίκα Φραντζεσκοπούλου), **Κώστας Καρύπης** (όταν έκανε καριέρα ερμηνευτή, και πριν πλασαριστεί ως δημιουργός), **Κώστας Νούρος**, **Ρόζα Εσκενάζι**, **Ρίτα Αμπατζή**, **Αντώνης Νταλγκάς**, **Ευάγγελος Σωφρονίου**, **Ζαχαρίας Κασμάτης**, **Γιώργος Βιδάλης**, **Στράτος Παγιουμτζής**, **Δημήτρης Περδικόπουλος**, **Ισμήνη Διασέντε**, **Νταΐζη Σταυροπούλου**, **Νότα Καλλέλη**, **Κάκια Μένδρη**, **Ιωάννα Γεωργακοπούλου**. Αλλά και πολλούς σημερινούς όπως η **Χαρούλα Αλεξίου**, ο **Γιώργος Νταλάρας**, η **Ελευθερία Αρβανιτάκη**, η **Ελένη Τσαλιγοπούλου**

Πέθανε στις **23 Μαΐου** του 1942, από ρευματισμούς.

Γιοβάν Τσαούς

Ο **Γιοβάν Τσαούς** (πραγματικό όνομα: **Γιάννης Εϊτζιρίδης** ή **Ετσειρίδης**) (1893 – 1942) ήταν Έλληνας λαϊκός συνθέτης **ρεμπέτικων** τραγουδιών, ο οποίος άφησε πίσω του περιορισμένο ηχογραφημένο έργο.

Βιογραφία

Ο Γιοβάν (Ιωάννης) Εϊτζιρίδης ήταν Μικρασιατικής καταγωγής. Γεννήθηκε στην **Κασταμονή** του Ικονίου της Μικράς Ασίας στα 1893. Υπηρέτησε στον Οθωμανικό στρατό ως «*τσαούς*» (ζανφς = *λοχίας*) από το οποίο και έμεινε το προσωπώνυμο. Στην **Τουρκία** ήταν γνωστός μουσικός και λέγεται ότι έπαιξε ακόμα και στη αυλή του σουλτάνου **Αμπντούλ Χαμίτ Β'**. Μετά το άδοξο, για τους Έλληνες, τέλος της **Μικρασιατικής εκστρατείας** και την **ανταλλαγή πληθυσμών**, ο Τσαούς ήρθε στην **Ελλάδα**, και εγκαταστάθηκε στον **Πειραιά** όπου εργάστηκε ως ράφτης. Δεν ασχολήθηκε επαγγελματικά με τη μουσική. Έπαιζε και έγραφε για το κέφι του και δεν τραγουδούσε επαγγελματικά. Πέθανε το 1942 από δηλητηρίαση (κατανάλωσαν με τη σύζυγό του ακατάλληλη τροφή λόγω της πείνας στη Γερμανική Κατοχή).

Ο Γιοβάν Τσαούς ήταν εξαιρετικά ταλαντούχος. Στο βιβλίο "Ρεμπέτικη Ιστορία 1-Περπινιάδης, Γενίτσαρης, Μάθησης, Λελάκης (ο στιχουργός)" του Κ.Κατζηδουλή, (εκδόσεις Νεφέλη, 1978), στη σελ. 15 διηγείται ο Στελλάκης Περπινιάδης:

.....Ο Γιοβάν Τσαούς ήξερε όλους τους **δρόμους**. Τους δρόμους όλους τους ξέρουν μόνο αυτοί που παίζουν κανονάκι, γι αυτό και ο Τσαούς είχε στο μπουζούκι του τασσιέρα από κανονάκι. Όποιος έπιασε αυτό το μπουζούκι για να παίξει, το παράτησε αμέσως. Κανείς δεν μπορούσε να παίξει. Μια φορά το πήρε στα χέρια του ο **Μάρκος ο Βαμβακάρης**, αλλά γρήγορα το παράτησε. Αλλά τι να παίξει ο Μάρκος από το μπουζούκι του Γιοβάν Τσαούς που ήταν αλλόκοτο;.....

Η συμβολή του Γιοβάν Τσαούς στη δημιουργία και εξέλιξη του ελληνικού λαϊκού τραγουδιού είναι πολύ μεγάλη διότι άνοιξε νέους δρόμους, μετέδωσε τις γνώσεις του και επηρέασε τους υπόλοιπους μουσικούς, συνθέτες και δημιουργούς της εποχής του.

Έργο

Οι ηχογραφήσεις του Γιοβάν Τσαούς έγιναν την περίοδο **1935-1937**. Ο Τσαούς φέρεται να έχει ηχογραφήσει μόνο 12 δικά του τραγούδια με τις φωνές του **Αντώνη Καλυβόπουλου** και του **Στελλάκη Περπινιάδη**.

Ανάμεσα σε αυτά γνωστότερο είναι ίσως το «**Πέντε μάγκες στο Περαία**», τραγούδι με πρωτόγνωρα για το ρεμπέτικο **σουίνγκ** στοιχεία.

Τα υπόλοιπα τραγούδια του Γιοβάν Τσαούς φέρονται να είναι τα «**Βλάμισσα**», «**Διαμάντω αλανιέρα**», «**Γιοβάν Τσαούς**», «**Γελασμένος**», «**Παραπονιούνται οι μάγκες**», «**Κατάδικος**», «**Μάγκισσα**», «**Σε μια μικρούλα**», «**Η Ελένη η ζωντοχήρα**», «**Ο πρεζάκις**» και το **δημοτικοφανές** «**Δροσάτη Πελοπόννησος**».

Λέγεται ότι τους στίχους κάποιων τραγουδιών του δεν τους έγραφε ο ίδιος, αλλά η γυναίκα του Αικατερίνη Χαρμουζή.

Όπως πολλοί συνθέτες της εποχής (**Βαγγέλης Παπάζογλου**, **Ανέστος Δελιάς**, **Γιώργος Μπάτης** και άλλοι) σταμάτησε να ηχογραφεί το **1937** επειδή αρνείτο να δεχτεί να υποβάλλονται τα έργα του σε **λογοκρισία** την οποία επέβαλε το καθεστώς του **Μεταξά**.

Μπάμπης Τσέρτος

Ο **Μπάμπης Τσέρτος** είναι **Έλληνας** μουσικός και τραγουδιστής.

Πρώτα βήματα

Ο Μπάμπης Τσέρτος γεννήθηκε στις **27 Οκτωβρίου** του **1956**, στα **Τρόπαια Αρκαδίας**. Είναι αδερφός της τραγουδίστριας **Νάντιας Καραγιάννη**. Ο πατέρας του ήταν μουσικός και έπαιζε **μαντολίνο**. Στα παιδικά του χρόνια, στα Τρόπαια, τραγουδούσε σε παρέες. Σε ηλικία 17 ετών εγκαθίσταται στην **Αθήνα** και το 1974 εισάγεται στο Τμήμα Φυσικής του **Πανεπιστημίου Αθηνών**.

Ως φοιτητής, ζει την «αναβίωση» του **ρεμπέτικου**, μαθαίνει **μπουζούκι** και συμμετέχει στο συγκρότημα του Πανεπιστημίου, τραγουδώντας έντεχνα, λαϊκά, ρεμπέτικα και δημοτικά τραγούδια. Η σκέψη να ασχοληθεί επαγγελματικά με το τραγούδι ήταν ακόμα μακριά.

Τη **δεκαετία του 1980** όμως, όποτε άρχισαν να δημιουργούνται τα πρώτα ρεμπεταδίκια, ο Μπάμπης Τσέρτος άρχισε να δουλεύει επαγγελματικά στην ταβέρνα «Οι φίλοι», στην Κυψέλη.

Συνεργασίες

Από τότε έχει συνεργαστεί με μεγάλους ρεμπέτες όπως η **Σωτηρία Μπέλλου**, ο **Τάκης Μπίνης**, η **Άννα Χρυσάφη**, η **Καίτη Γκρέυ**, ο **Κώστας Καπλάνης**, ο **Θόδωρος Πολυκανδριώτης**, ο **Κούλης Σκαρπέλης**, ο **Χοντρονάκος**, αλλά και με νεότερους όπως ο **Μπάμπης Γκολές**, ο **Γιώργος Ξητάρης**, ο **Στέλιος Βαμβακάρης**, η **Μαριώ**, ο **Αγάθωνας Ιακωβίδης** κ.ά.

Τα τελευταία χρόνια έχει συνεργαστεί με ερμηνευτές του λαϊκού τραγουδιού, όπως ο **Γιώργος Νταλάρας**, η **Γλυκερία**, ο **Μανώλης Μητσιάς**, η **Βίκυ Μοσχολιού**, ο **Λάκης Χαλκιάς**, η **Ελένη Βιτάλη**, ο **Παντελής Θαλασσινός**, η **Νάντια Καραγιάννη**, ο **Χρόνης Αηδονίδης**, η **Σωτηρία Λεονάρδου** κ.α.

Συνεργάζεται επίσης με Μαντολινάτα Εξαρχίων «**Διονύσιος Λαυράγκας**», με την οποία έχει δώσει σειρά συναυλιών σε πολλά θέατρα αλλά και στην **Εθνική Λυρική Σκηνή**, με σπουδαίους λυρικούς καλλιτέχνες. Αποκορύφωμα της συνεργασίας αυτής ήταν η συμμετοχή του στον δίσκο «**Διαδρομές**», σε μουσική **Χρήστου Νικολόπουλου** και στίχους **Φώντα Λάδη**, που αναφέρεται στις γειτονιές της Αθήνας και είναι ζωντανή ηχογράφιση από συναυλία της Μαντολινάτας στη Λυρική Σκηνή.

Διακρίσεις

Το 2002 πήρε το βραβείο καλύτερου τραγουδιστή του ρεμπέτικου από τα «Κορφιάτικα Βραβεία» και το 2003 το βραβείο καλύτερου παραδοσιακού δίσκου με το «**Ανάλυφα μιας τέχνης ταπεινής**», στα **Βραβεία «Αρίων»**.

Τα τελευταία χρόνια συνεργάζεται με την ορχήστρα **Εστουδιαντίνα Νέας Ιωνίας** παρουσιάζοντας το μεγάλο μουσικό πλούτο της Σμυρνέικης παράδοσης. Συμμετείχε επίσης στο δίσκο της Εστουδιαντίνας "Smyrne" που κυκλοφόρησε το 2003 σε παραγωγή του Γιώργου Νταλάρα με τη συμμετοχή πολλών σπουδαίων ερμηνευτών, κατακτώντας το βραβείο καλύτερου παραδοσιακού δίσκου στα Βραβεία «Αρίων».

Δισκογραφία

Ο Μπάμπης Τσέρτος έχει 9 προσωπικούς δίσκους: «Ατιμη τύχη», «Ερωτοπουλείον», «Τα νιάτα τα μπερμπάντικα», «Το μερακλήδικο πουλί», «Της λυγερής απέναντι», «Ανάλυφα μιας τέχνης ταπεινής», «Το μονοπάτι», «Ο Μπάμπης Τσέρτος τραγουδά **Μιχάλη Σουγιούλ**» και «Στου παραδείσου το βυθό», καθώς επίσης και πολλές συμμετοχές.

Προσωπικοί Δίσκοι

A/A	Έτος	Τίτλος	Είδος	Εταιρεία	Αριθμός καταλόγου
1	1993	▪ Άτιμη τύχη	Studio	WEA	450 994 163-2
2	1996	▪ Ερωτοπουλείον	Studio	WEA	0630 13876-2
3	1998	▪ Τα νειάτα τα μερμπάντικα	Studio	WEA	3984 22303-2
4	1999	▪ Το μερακλήδικο πουλί	Studio	WEA	857381291-2
5	2000	▪ Της λυγερής απέναντι	Studio	ΔΙΦΩΝΟ #56	difono 00006
6	2002	▪ Ανάλυφα μιας τέχνης ταπεινής	Studio	WEA	0927 48632-2
7	2006	▪ Το μονοπάτι	Studio	PROTASIS	PR 1090-2
8	2008	▪ Ο Μπάμπης Τσέρτος τραγουδάει Μιχάλη Σουγιούλ (2CD)	Studio	PROTASIS	PR 1120-2
9	2010	▪ Οι γυρολόγοι (Βιβλίο + CD)	Studio	ΙΡΙΣ-Φιλιππότης	ISBN: 978-960-7422-15-6
10	2010	▪ Στου παραδείσου το βυθό	Studio	Καθρέφτης	K222

Συμμετοχές

A/A	Έτος	Τίτλος	Πληροφορίες	Είδος	Εταιρεία	Αριθμός καταλόγου
1	1988	▪ Μπάμπης Γκολές 6	Συμμετοχή ως στιχουργός σε 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Μπάμπης Γκολές (τργ.)	Studio	ΦΑΛΗΡΕΑ	ΑΦ 94
2	1992	▪ Ελλάδα στην υγεία σου	Συμμετοχή με 2 τραγούδια Προσ. δίσκος: Αριστείδης Μόσχος	Studio	LYRA	4633
3	1993	▪ Οι βετεράνοι του ρεμπέτικου	Συμμετοχή με 5 τραγούδια	Live	SD	020/1
4	1995	▪ Τραγουδοποιείον η ωραία Ελλάς	Συμμετοχή με 3 τραγούδια Προσ. δίσκος: Κώστας Καπλάνης	Studio	LYRA	4792
5	1995	▪ Με μια ομπρέλα τρύπια	Συμμετοχή σε 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Πέννη Ξενάκη (τργ.)	Studio	ANATOLH	011
6	1996	▪ Οι ρίμες της αγάπης	Β' φωνή σε 2 τραγούδια Προσ. δίσκος: Νάντια Καραγιάννη (τργ.)	Studio	ΘΕΣΙΣ	0005
7	1996	▪ Με τη φορά του ανέμου	Συμμετοχή σε 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Δημήτρης Μπάσης (τργ.)	Studio	WEA	18223

8	1997	■ Γειά σου κυρ-εισαγγελέα	Συμμετοχή σε 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Πέτρος Βαγιόπουλος (συνθ.)	Studio	EROS	4722
9	1999	■ Οι τόποι της καρδιάς μου	Συμμετοχή με 3 τραγούδια Προσ. δίσκος: Νάντια Καραγιάννη (τργ.)	Studio	MBI	10758
10	1999	■ Δροσοσταλίδα	Συμμετοχή με 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Νίκος Καραγιάννης (τργ. & συνθ.)	Studio	EROS	5912
11	2001	■ Τα φανταρίστικα	Συμμετοχή με 3 τραγούδια Προσ. δίσκος: Λουκιανός Κηλαηδόνης (συνθ.)	Studio	ΔΙΦΩΝΟ	0007
12	2001	■ Σαράντα χρόνια τραγούδια και μουσικές	Συμμετοχή με 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Στέλιος Καλαϊτζής - Πέρκος (συνθ.)	Studio	Ανεξαρτ.	ΜΕΣΟΤΟΠΙ
13	2002	■ Τα Αρκαδικα	Β' φωνή σε 2 τραγούδια Προσ. δίσκος: Νάντια Καραγιάννη (τργ.)	Studio	LEGEND	5204689101002
14	2002	■ Διαδρομές	Συμμετοχή με 5 τραγούδια Προσ. δίσκος: Χρ. Νικολόπουλος (συνθ.) - Φ. Λάδης (στιχ.)	Live	WEA	662651
15	2003	■ Παράβασις	Συμμετοχή με 5 τραγούδια Προσ. δίσκος: Μιχάλης Τερζής (συνθ.)	Studio	FM	1534
16	2003	■ Αιγαίο	Συμμετοχή με 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Β. Δρόγκαρης & Μ. Πάππος (συνθ.)	Studio	PROTASIS	1053
17	2003	■ Smyrne	Συμμετοχή με 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Εστουδιαντίνα Ν. Ιωνίας	Studio	MINOS-EMI/PARLOPHONE	598046
18	2003	■ Ξηγημένα και παρεξηγημένα	Συμμετοχή με 2 τραγούδια Προσ. δίσκος: Τα Παιδιά απ' την Πάτρα (τργ.)	Studio	FM	1665
19	2005	■ Ισόβια	Β' φωνή σε 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Στ. Κραουνάκης (συνθ.) - Λ. Νικολακοπούλου (στιχ.) - Μ. Μητσιάς (τργ.)	Studio	LEGEND	2201153612
20	2006	■ Σπάει το ρόδι	Συμμετοχή με 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Λεντέρης Παπαδόπουλος (στιχ.)	Studio	UNIVERSAL / KAMPIANAKI	1713553
21	2006	■ Η Εστουδιαντίνα παρουσιάζει την ορχήστρα λαϊκών οργάνων "Οδησός"	Συμμετοχή με 2 τραγούδια Προσ. δίσκος: Εστουδιαντίνα Ν. Ιωνίας	Live	EROS	01512
22	2007	■ Λαϊκά φεγγάρια	Συμμετοχή με 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Γιάννης Τζουανόπουλος (στιχ.)	Studio	ALPHA RECORDS	649955
23	2007	■ Το τελευταίο μου τσιγάρο	Συμμετοχή με 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Σταύρος Αβράμογλου	Studio	ΔΙΚΤΥΟ	Δίκτυο 0235

24	2008	<ul style="list-style-type: none"> Τραγούδια με ουσίες 	Συμμετοχή με 4 τραγούδια Προσ. δίσκος: Γιώργος Νταλάρας (τργ.)	Live	UNIVERSAL	1766092
25	2008	<ul style="list-style-type: none"> Αττίκ - Αφιέρωμα 	Συμμετοχή με 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Δαυίδ Ναχμίας	Studio	PROTASIS	.
26	2008	<ul style="list-style-type: none"> Χάντρα-χάντρα τραγουδι 	Συμμετοχή με 1 τραγούδι	Studio	ΛΕ.ΦΙ.ΚΟ	-
27	2009	<ul style="list-style-type: none"> Πανηγύρι στο Περούλι 	Β' φωνή σε 2 τραγούδια Προσ. δίσκος: Νάντια Καραγιάννη	Studio	.	.
28	2009	<ul style="list-style-type: none"> Στα μονοπάτια της παράδοσης 	Συμμετοχή με 2 τραγούδια	Studio	.	.
29	2009	<ul style="list-style-type: none"> Με τον Ομπάμα αντάμα 	Συμμετοχή με 4 τραγούδια Προσ. δίσκος: Χρ. Νικολόπουλος (συνθ.), Μ. Ρασούλης (στιχ.)	Studio	SONY	8697547962
30	2009	<ul style="list-style-type: none"> Να τα πούμε; 	Συμμετοχή με 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Εστουδιαντίνα Ν. Ιωνίας	Studio	KAMPIANAKI / VETO	IFPI LD33
31	2011	<ul style="list-style-type: none"> Γεράπετρος - Τραγούδια, χοροί και κάλαντα 	Συμμετοχή με 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Μάνος Γρυσμπολάκης	Studio	ΚΕΔΙ	-
32	2011	<ul style="list-style-type: none"> Carmina Graeca 	Συμμετοχή με 1 τραγούδι Προσ. δίσκος: Σ. Κασσάρας (συνθ.), Γ. Ρίτσος (ποίηση)	Studio	LYRA	3401177236

Συλλογές

▪ Προσωπικές Συλλογές

A/A	Έτος	Τίτλος	Είδος	Εταιρεία	Αριθμός καταλόγου
1	2005	<ul style="list-style-type: none"> 10 χρόνια τραγούδια 	Συλλογή	WEA	678152
2	2007	<ul style="list-style-type: none"> Γλέντι με τον Τσέρτο 	Συλλογή	WEA	.

▪ Συλλογές με τη "Ρεμπέτικη Τετράς" (Γλυκερία, Αγάθωνας Ιακωβίδης, Μπάμπης Τσέρτος, Μπάμπης Γκολές)

A/A	Έτος	Τίτλος	Είδος	Εταιρεία	Αριθμός καταλόγου
1	1997	<ul style="list-style-type: none"> Πίνω και μεθώ 	Συλλογή	EROS	5203108900127
2	1998	<ul style="list-style-type: none"> Με παρέσυρε το ρέμα 	Συλλογή	EROS	5203108901322
3	2000	<ul style="list-style-type: none"> Της γερακίνας γιος 	Συλλογή	EROS	5203108903128
4	2004	<ul style="list-style-type: none"> Άρχισαν τα όργανα (2CD) 	Συλλογή	EROS	5203108908420

Βίντεο

Έτος	Τίτλος	Είδος	Πληροφορίες	Εταιρεία
2008	<ul style="list-style-type: none">Τραγούδια με ουσίες	DVD	Συναυλία στο Ωδείο Ηρώδου Αττικού με τραγούδια απ' όλα τα είδη του ελληνικού τραγουδιού που θέμα τους έχουν την χρήση «ουσιών».	UNIVERSAL
2010	<ul style="list-style-type: none">Ένα δέντρο μια φορά	DVD	Ταινία (3D animation) μικρού μήκους βασισμένη στο ομότιτλο παραμύθι του Ευγένιου Τριβιζά , σε σκηνοθεσία Παναγιώτη Ράππα και Άγγελου Ρούβα. Ο Μπάμπης Τσέρτος ερμηνεύει σε ντουέτο με τη Φωτεινή Δάγρα το τραγούδι των τίτλων (μουσική: Δημήτρης Παπαδημητρίου, Στίχοι: Ευγένιος Τριβιζάς)	EPT / Time Lapse Pictures

Βασίλης Τσιτσάνης

Ο **Βασίλης Τσιτσάνης** ήταν ένας από τους μεγαλύτερους Έλληνες λαϊκούς συνθέτες, στιχουργούς και τραγουδιστές του **20ου αιώνα**(του οποίου τραγούδια ακούγονται μέχρι και σήμερα). Ήταν μία από τις σημαντικότερες φυσιογνωμίες του **ρεμπέτικου** και της **λαϊκής μουσικής**.

Βιογραφία

Ο Τσιτσάνης γεννήθηκε στα **Τρίκαλα** στις **18 Ιανουαρίου του 1915**. Από μικρή ηλικία έδειξε ενδιαφέρον για τη μουσική και έμαθε **μαντολίνο** και **βιολί** και φυσικά **μπουζούκι**. Το φθινόπωρο του **1936** ο Τσιτσάνης επισκέπτηκε την **Αθήνα**. Κύριος σκοπός του είναι να σπουδάσει **Νομική**, αλλά γρήγορα τον κερδίζει η μουσική. Οι πρώτες του επιρροές είναι τα τραγούδια του **Βαγγέλη Παπατζογλου** και του **Μάρκου Βαμβακάρη**. Πρώτη του εμφάνιση γίνεται στο μαγαζί «Μπιζέλια» ενώ σύντομα γνωρίζει τον σπουδαίο αλλά αδικημένο από την Ιστορία τραγουδιστή **Δημήτρη Περδικόπουλο**. Ο Περδικόπουλος τον πηγαίνει στην Οδού όπου ηχογραφεί τα πρώτα του τραγούδια. «Σ' έναν τεκέ μπουκάρανε» είναι η πρώτη ηχογράφηση του Τσιτσάνη. Την περίοδο 1937-1940 γράφει καταπληκτικά τραγούδια τα οποία ηχογραφεί με τις φωνές του **Δημήτρη Περδικόπουλου**, και των άλλων σπουδαίων τραγουδιστών εκείνης της εποχής **Στράτου Παγιουμτζή**, **Μάρκου Βαμβακάρη** **Στελλάκη Περπινιάδη** με τους οποίους σε πολλές ηχογραφήσεις ο Τσιτσάνης συμμετέχει σαν δεύτερη φωνή. Κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής ο Τσιτσάνης έμεινε στη **Θεσσαλονίκη**, όπου για ένα μεγάλο διάστημα είχε δικό του μαγαζί, το 'Ουζερί ο Τσιτσάνης', στη διασταύρωση Παύλου Μελά και Τιμισκή, που έγινε διάσημο. Εκεί έγραψε μερικά από τα καλύτερα τραγούδια του, τα οποία ηχογραφήθηκαν μετά την λήξη του **πολέμου**.

Το **1946** εγκαθίσταται ξανά στην Αθήνα και αρχίζει να ηχογραφεί. Δίπλα του έγιναν ευρέως γνωστοί τραγουδιστές όπως η **Σωτηρία Μπέλλου**, η **Ιωάννα Γεωργακοπούλου** η **Μαρίκα Νίνου** και ο **Πρόδρομος Τσαουσάκης**.

Τα επόμενα χρόνια ο Τσιτσάνης γνώρισε ευρύτατη αποδοχή. Κατά τον μουσικολόγο Λάμπρο Λιάβα, ο Τσιτσάνης, «έβγαλε το λαϊκό τραγούδι από τα όρια του περιθωρίου, όπου το είχαν τάξει τα *αντικοινωνικά* και *ανατολίτικα* στοιχεία του, για να το εντάξει στην καινούργια κοινωνική πραγματικότητα της μεταπολεμικής Ελλάδος. Καθιέρωσε νέο ύψος παιξίματος και τραγουδιού με τον εξευρωπαϊσμό-συγκερασμό των κλιμάκων, *αρμονίες* με δεύτερες και τρίτες φωνές, εμπλουτισμένη ενορχήστρωση και καινοτομίες στην ποιητική δομή, όπου για πρώτη φορά το λαϊκό τραγούδι απομακρύνθηκε από τις παραδοσιακές φόρμες του δίστιχου επισημοποιώντας το ρόλο του ρεφρέν».^[1] Πέθανε στις **18 Ιανουαρίου του 1984 στο Λονδίνο**, όπου βρισκόταν για εγχείρηση, και κηδεύτηκε στο **Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών**.

Απόστολος Χατζηχρήστος

Ο **Απόστολος Χατζηχρήστος (1904 - 1959)** ήταν ένας **μικρασιάτης ρεμπέτης** που έγραψε τους στίχους και τη μουσική πολλών γνωστών ρεμπέτικων τραγουδιών και τα οποία τα ερμήνευσε ο ίδιος. Εκτός από τα δικά του τραγούδια ερμήνευσε και ρεμπέτικα τραγούδια άλλων συνθετών.

Η ζωή του

Γεννήθηκε στο **Κοκαριαλί**, ένα προάστειο της **Σμύρνης**, και καταγόταν από πλούσια οικογένεια. Από μικρός ασχολήθηκε με την μουσική μαθαίνοντας **πίανο**, **κιθάρα** και **ακορντεόν**. Όταν το **1919** ο **ελληνικός στρατός** αποβιβάστηκε στη Σμύρνη ο Χατζηχρήστος κατετάγη εθελοντής. Μετά την **μικρασιατική καταστροφή** η οικογένειά του διέφυγε στην **Ελλάδα** ο ίδιος όμως συνελήφθη από τον τουρκικό στρατό και έμεινε κρατούμενος για μερικά χρόνια σε ένα στρατόπεδο από όπου κατάφερε να δραπέτευσει με τη βοήθεια ενός θείου του. Η ημέρα που δραπέτευσε ήταν του Σαυρού (**14 Σεπτεμβρίου**) και είναι χαρακτηριστικό πως σε όλη του τη ζωή ο Χατζηχρήστος κάθε χρόνο τέτοια ημέρα δεν έτρωγε ούτε έπινε τίποτα.

Αφού ήρθε στην **Ελλάδα**, και αφού βρήκε την οικογένειά του στην **Τζιά**, εγκαταστάθηκε στον **Πειραιά**, παντρεύτηκε το **1929** και απέκτησε δύο κόρες. Την ίδια χρονιά ξεκίνησε να ασχολείται με το **μπουζούκι**. Αρχισε να εμφανίζεται σε μικρές ταβέρνες στον Πειραιά ενώ αργότερα μπήκε σε μεγάλα κέντρα και συνεργάστηκε με όλα τα μεγάλα ονόματα της εποχής. Στη δισκογραφία πρωτοεμφανίστηκε το **1938**.

Συνέχισε να εργάζεται σε διάφορα μαγαζιά τόσο στη διάρκεια της Κατοχής, ενώ συμμετείχε και σε αντιστασιακές ομάδες, όσο και μετά την απελευθέρωση. Μετά τον πόλεμο συνέχισε και την ηχογράφηση τραγουδιών. Τη δεκαετία του 1950 μαζί με άλλα γνωστά ονόματα του ρεμπέτικου έκανε περιοδείες σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας.

Πέθανε τον Ιούνιο του 1959 από **καρκίνο στους πνεύμονες**.

Το έργο του

Ο Απόστολος Χατζηχρήστος ηχογράφησε 85 τραγούδια των οποίων έγραψε ο ίδιος την μουσική και τα περισσότερα από τα οποία τα τραγούδισε και ο ίδιος. Συνήθως δε έγραφε ο ίδιος και τους στίχους των τραγουδιών του. Τραγούδισε όμως και τραγούδια άλλων συνθετών π.χ. του **Βαμβακάρη**, του **Παπαπαϊώννου**, του **Τσιτσάνη** κ.α. Συνολικά η φωνή του αποτυπώθηκε σε περισσότερα από 125 τραγούδια. Τα πρώτα τραγούδια που ηχογράφησε ήταν το *Γιατί σκληρή και άπονη* και *Έχω βαθιά τον πόνο* το 1938. Μετά την κήρυξη του πολέμου το 1940 έγραψε τα πατριωτικά τραγούδια *Στης Αλβανίας τα βουνά*, *Αέρα οι φαντάραι μας* και *Αποχαιρετισμός στην Αλβανία*.

Εξήντα από τα ογδονταπέντε τραγούδια του Απόστολου Χατζηχρήστου έχουν το ύφος καντάδας και ερμηνεύτηκαν από περισσότερους τραγουδιστές μαζί. Η φωνή του δε ήταν εκφραστική, με μεγάλες φυσικές δυνατότητες, άρτια τεχνική και γεμάτη συναίσθημα.

Μανώλης Χιώτης

Ο **Μανώλης Χιώτης** ήταν ένας από τους σημαντικότερους μουσικοσυνθέτες της **Λαϊκής μουσικής** και σπουδαίος δεξιότεχνης του **μπουζουκιού**. Έφερε επανάσταση στην ελληνική μουσική, και στο λαϊκό τραγούδι γενικότερα επινοώντας τη τετράχορδη παραλλαγή του μπουζουκιού, αλλά και δημιουργώντας το πρώτο "κοσμικό κέντρο".

Βίος

Γεννήθηκε στις **21 Μαρτίου 1921** στη **Θεσσαλονίκη**. Ο πατέρας του λεγόταν **Διαμαντής Χιώτης**, ένας βαρύμαγκας γεννημένος στον Πειραιά. Από μικρή ηλικία άρχισε ν' ασχολείται με τα λαϊκά όργανα όπου και ξεκίνησε να μαθαίνει κοντά σε Θεσσαλονικιο μουσικοδιδάσκαλο αρχικά **κιθάρα**, μπουζούκι και στη συνέχεια **ούτι**. Έτσι από 15 ετών όταν η οικογένειά του μετακόμισε στο **Ναύπλιο** ο Μανώλης Χιώτης άρχισε να εργάζεται επαγγελματικά ως μουσικός.

Το **1935** περίπου ήλθε στην **Αθήνα** προκειμένου να σπουδάσει **βιολί** όταν τότε και γνωρίστηκε με τον **Στράτο Παγιουμτζή** ο οποίος και τον προσέλαβε να παίξει δίπλα του μπουζούκι στο κέντρο «Δάσος» του Βοτανικού. Το **1937** ο Μ. Χιώτης ακολουθώντας το **ρεμπέτικο** μοτίβο ηχογραφεί το πρώτο του τραγούδι «το χρήμα δεν το λογαριάζω» που έγινε αμέσως επιτυχία. Μέχρι τον πόλεμο αλλά και μετά απ' αυτόν συνέχισε να γράφει τραγούδια πλην όμως βλέποντας ότι με το «κλασικό» μπουζούκι δεν μπορούσε να αποδώσει γρηγορότερες σε ρυθμό μουσικές εκτελέσεις, προχώρησε στη μεγάλη καινοτομία προσθέτοντας άλλη μία χορδή στο όργανο δημιουργώντας έτσι το «τετράχορδο μπουζούκι». Με το τετράχορδο πλέον μπουζούκι άνοιξε ο ορίζοντας για ασύλληπτες σε ταχύτητα εκτελέσεις σε σχέση με το κλασικό μπουζούκι.

Ταυτόχρονα στη δεκαετία του 1950 πρώτος αυτός εφαρμόζει τη χρήση του ενισχυτή σε λαϊκά όργανα. Έτσι καινοτομώντας αρχίζει η περίοδος του **αρχοντορεμπέτικου** όπου πλέον το μπουζούκι γίνεται αποδεκτό και από την λεγόμενη υψηλή κοινωνία για χατίρι της οποίας άρχισε επιλέγοντας να γράφει τραγούδια με λατινοαμερικάνικο χαρακτήρα κυρίως του μάμπο. Αυτή η δεύτερη καινοτομία του, τον καθιέρωσε πλέον ως ηγέτη ιδιαίτερης μουσικής σχολής και τραγουδιού από το κοινό της εποχής του. Εκείνη ακριβώς την περίοδο ο αθηναϊκός τύπος τον αποκαλούσε «οδηγό του μπουζουκιού στα σαλόνια».

Το πρώτο κέντρο διασκέδασης που ο ίδιος δημιούργησε ήταν, μετά τον πόλεμο, το κοσμικό κέντρο "Πίγκαλς", που ήταν και το πρώτο «κοσμικό κέντρο» της Αθήνας. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1950 συνέχισε να παρουσιάζει το πρόγραμμά του στο πασίγνωστο τότε κέντρο «Σπηλιά» ή «Σπηλιά του Παρασκευά» στον Πειραιά, που ήταν διαμορφωμένος ανάλογα ο χώρος προ του αρχαίου **Σηραγγίου**, στη πίστα του οποίου γυρίστηκαν και τα περισσότερα πλάνα των σχετικών κινηματογραφικών του συμμετοχών.

Στη δεκαετία του 1960 ο Μανώλης Χιώτης περιλαμβάνονταν μόνιμα σε ειδικό πίνακα Ελλήνων καλλιτεχνών της εθιμοτυπικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών για τη προτεινόμενη διασκέδαση των υψηλών επισκεπτών της Χώρας. Ο Μανώλης Χιώτης είχε τραγουδήσει μπροστά σε πολλούς Ηγεμόνες και άλλους αρχηγούς Χωρών ενώ είχε κληθεί επί τούτου ακόμη και στο **Λευκό Οίκο** στα γενέθλια του Προέδρου **Λίντον Τζόνσον**. Μάλιστα τότε όταν τον άκουσε ο μεγάλος **Τζιμ Χέντριξ** να αποδίδει με εκπληκτικά ταχύτατη δεξιότητα ένα **σόλο** χαρακτήρισε τον Μανώλη Χιώτη ως τον «μεγαλύτερο δεξιότεχνη του μπουζουκιού στον κόσμο».

Ο Μανώλης Χιώτης φέρεται να έγραψε περισσότερα από 1500 τραγούδια. Ανεξάρτητα όμως αυτού πολύ τακτικά συμμετείχε και ως σολίστ σε ηχογραφήσεις και πολλών άλλων λαϊκών συνθετών. Χαρακτηριστικό υπήρξε το γεγονός ότι ο **Μίκης Θεοδωράκης** στηρίχθηκε ακριβώς στη δεξιότητα του Μ. Χιώτη κατά την πρώτη του επίσημη δισκογραφική του παρουσία με τον «Επιτάφιο» του Γιάννη Ρίτσου, συνεργασία που συνεχίστηκε και στο "Λιποτάχτες", "Αρχιπέλαγος" κ.ά.. Την ίδια εποχή συνεργάστηκε ομοίως και με τον **Μάνο Χατζιδάκι**.

Οι μεγαλύτερές του επιτυχίες αποδόθηκαν από την τραγουδίστρια **Μαίρη Λίντα**, που υπήρξε η δεύτερη σύζυγός του για μια δεκαετία, με την οποία και εμφανίσθηκε στον κινηματογράφο. Σημειώνεται ότι ο Μανώλης Χιώτης είχε παντρευτεί τρεις φορές. Η πρώτη του σύζυγος, την οποία λέγεται ότι την είχε απαγάγει δεδομένου ότι ήταν 14 ετών, ήταν η **Ζωή Νάχη** με την οποία και απέκτησε δύο παιδιά. Το 1958 παντρεύτηκε τη σπουδαία παρτεναιρ του Μαίρη Λίντα ένας γάμος γεμάτος επιτυχίες που όμως έληξε απρόσμενα το 1967 – 1968. Στη συνέχεια ο Μανώλης Χιώτης παντρεύτηκε την Μπέμπα Κυριακίδου με την οποία και πέρασε το υπόλοιπο της ζωής του.

Ο Μανώλης Χιώτης πέθανε αιφνίδια από καρδιακή ανεπάρκεια στο Ιπποκράτειο νοσοκομείο της Αθήνας τις πρώτες πρωινές ώρες της ημέρας των γενεθλίων του στις **21 Μαρτίου** του **1970**. Η αγγελία του θανάτου του συγκίνησε το πανελλήνιο. Όλοι οι κρατικοί τότε ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί (ΕΡΤ και ΥΕΝΕΔ) έκαναν ειδικές αφιερώσεις, ενώ ο ημερήσιος τύπος του απέδωσε ιδιαίτερους εγκωμιαστικούς τίτλους.

Έργο

Από τον μεγάλο αριθμό τραγουδιών που έγραψε, αξέχαστα έργα ιδίως μαζί με την **Μαίρη Λίντα** υπήρξαν μεταξύ άλλων τα:

- Πασατέμπος (1946)
- Τάκα τάκα τα πεταλάκια (1952)
- Εγώ το πλουσιόπαιδο (1952)
- Απόψε φίλα με (1955)
- Θεσσαλονίκη μου μεγάλη φτωχομάνα (1956)
- Πολλές φορές (1956)
- Ηλιοβασιλέματα (1958)
- Αφού το θες (1958)
- Σβήσε τη φλόγα (1958)
- Περασμένες μου αγάπες (1959)
- Εσύ είσαι η απία που υποφέρω (1959)
- Πάρε το δάκρυ μου (1960)
- Δεν θέλω πια να ξαναρθείς (1961)
- Η σκούνα (1962)
- Μοιάζεις και συ σαν θάλασσα (1962)
- Πάρε με στο τηλέφωνο (1964) κ.ά.

ΠΗΓΗ: ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ (Ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια)